

MINDEN LÉBEN KANÁL

A NAGY vetélkedő

A RIPTORTERŐRSTŐL A KI NYER MÁIG

Dr. Strasser Tibor senkihez és semmihez nem hasonlítható. Nem egy egy Robert Redford, hiszen nem szőke, nem egy Einstein, hiszen a reál tárgyakhoz nem vonzódik, nem egy Albert Schweitzer, bár jóteknony lélek, és nem egy Kissinger, holott nagy diplomata.

Ott van minden eseményen, szellemes és fürge beszédű, szójátékaival mindenkit megnevettet. Mindenről van véleménye, gyors és mégis meg-alapozott. Első látásra felületesnek, sőt kötézködőnek tűnhet, ám hamarosan ki-derül: amit állít, azt biztosan tudja. Miután alapvetően minden lében kanál, talán nem is csoda, hogy egy időben ő volt a „nagy vetélkedő”. A rádióműsorok, televíziós játékok örök résztvevője.

CSINN-BUMM CIRKUSZ, MOHA BÁCSI

Nem, nem megszállott. Pedig örökké figyel, és mindenre reagál. Strasser Tibor nem is fanatikus. Igaz, szól a rádió hangszórója az egész lakásban; az emeleten, a fürdőszobában, a szaunában. Ő az a típus, akinek a részvétel a fontos. Persze, amikor vetélkedett, mindig tudta, mikor kell kiszállni. Ha-csak nem kellett abbahagynia, mert ki-esett. Néha igazságtalanul. Néha jogosan. Néha maga is csodálkozott, hogy benn maradt. De azért rajongó.

– Gyerekkoromban nem volt más: rádió-tam. Ám meg kell vallanom, őstelevíziós is vagyok. Szüleim már akkor vettek tévét, amikor még csak kísérleti adások voltak. 1957 karácsonyára lepték meg a családot egy készülékkel. Tehát életem első tíz évében mindig rádió szólt a lakásban, éjjel-nappal. Illetve – bár egy mai fiatalnak ez bizonyára hihetetlen – akkor még nem volt nonstop adás. A Petőfi rádió háromnegyed kettőkor kezdett működni, mégpedig az időjárás-jelentéssel. És talán már este tízenegykor be is fejezték a sugárzást. A Kos-suthon – és ez a két adó volt, kész – éjfélok még a Himnusz-t játszották. Emlékszem, egyetemista koromban ezzel fejeztem be a tanulást. Aztán még voltak angol nyelvű hí-rek. Petrányi Judit olvasta be őket, ezzel zárták a műsort.

Disszidens rokonok az Újvilágból, Ameriká-ból küldtek az ötvenes évek végén egy rádiót. Olyan volt, mint valami űrhajó, nem kellett a konnektorba sem bedugni, csak földelni, és antenna szükségeltett hozzá. Ezen hallgatta Strasser Tibor kedves adásait.

– Ki emlékszik már a Csinn-bumm Cirkuszra és a Moha bácsi, a főpére?! Nehéz lenne megmondani, mi volt a kedvenc műso-rom. A rádiózás egy műsorfolyamat jelent, amiben annyi minden van, tulajdonkép-pen rendszertelenül. Én mindig és minden-

kor hátterrádióztam. Nem emlékszem, hogy azért kapcsoltam volna be a készüléket, mert egy műsort akartam meghallgatni. Természetesen voltak olyan adások, melyekre bizonyosan jobban odafigyeltem.

TÜNDE RÁDIÓ

Szóval Strasser Tibor először csak rádiózott, mint hallgató. És nem vetélkedett, mert akkor még nem is nagyon lehetett. Hát igen, más világ járt, de a rádió az rádió volt.

- A rádióval kezdetben csak levelezni volt szabad, az pedig nekem nem volt erősségem. Felhívogatni nem nagyon lehetett. Egyrészt technikai okok miatt, másrészt politikai okok miatt. Szellős műsorok nem léteztek, azaz nem lehetett direktben betelefonálni és azt mondani, amit csak akartunk. Még a viszonylag szabadabb adásokban is minden szót előre megvizsgáltak. Ezért a telefonálás műsorok csak a második korszakban indultak, a hatvanas évek közepén. Az ötvenes években volt egy igen népszerű adás, amit nagyon szívesen hallgattak: a Szív küldi szívnek szívesen. Ebből fejlődött ki a 139-660 című kívánságműsor, ami egy évtizedet meghaladó program volt. Havonta egyszer jelentezett, és itt már lehetett közvetlenül kérni. Élő adás volt. Ebben a műsortípusban kezdődött el, ami manapság már természetes. A telefonálás akkor novum volt, neves rádióriporterek vezették a műsort: Szepesi, Vértessy.

Strasser Tibor fejlődött. A hatvanas évek elején szert tett egy akkor igen drágának számító, 1200 forintos, Tünde típusú hordozható készülékre. Ezen hallgatta aztán a különböző adásokat és felhívásokat. Ez a kis rádió később nagy jelentőséget kapott az „utolsó vetélkedős korszakban”, a VÍV Vágta versenyén, 1985-ben: a készülék tulajdonosa felismerte képről is a szerkezetet, így elkönnyvelhette csapatának a továbbjutást.

- A 139-660 hat című műsorba telefonáltam be először. Általában a hat telefonszámjegyet hat kérdés alapján kellett kitalálni, amelyet a műsor bizonyos szakaszaiban tettek fel. Fontos volt, hogy az utolsó számjegyet gyorsan kitaláljam, hiszen akkor lehetett elsőként betelefonálni. Ilyenkor úgy tudtam másokat megelőzni, hogy kigondoltam a kérdés első feléből, mi lesz maga a feladvány. Például az

1968-as mexikói olimpia apropójából csupa olyan kérdést tettek fel, amely Mexikóval volt kapcsolatos. Az utolsó kérdésben elmondták, hogy volt Mexikónak egy császára, akif egy másik császár juttatott trónra. Világos volt, hogy mivel számot kerestem, csakis ennek a császárnak - III. Napóleonnak - a sorszámát fogják kérdezni. Tehát mielőtt befejezték volna a kérdés feltevését, én már tárcsáztam. Ezzel a módszerrel jó párszor befutottam.

„MÁR MEGINT MAGA”

Strasser Tiborról szól néhány érdekes történet, és fennmaradt egy legenda: olyan sokszor sikerült bejelentkeznie egy vetélkedőbe elsőként, hogy a végén a műsorvezető azért könyörgött, ne mondja be a nevét hangosan, mert a hallgatók még bundára gyanakodnának.

- Ez már a rádiós vetélkedőkorszakom vége felé, a hetvenes évek második felében történt. Szepesi és Tardos Péter vezettek egy műsort. Tardos mesélte később a feleségemnek, hogy mikor Szepesi meghallotta a hangomat, felkiáltott: Már megint magat! És azt ajánlotta, mutakozzok be álneven. Mindig szerettem a vetélkedőket, kvizeket. Emiatt a hatvanas évek második felétől elindultam televíziós műsorokban is. Ekkor ugyanis a rádió már más funkciót vett át a szórakoztatásban. A hatvanas években voltak még tévémentes napok, mikor az ember kedvére rádiózhathott. Először a hétfő és a péntek - emiatt volt péntekre színházberletünk -, aztán már csak a hétfő. Már nem emlékszem a napra, mikor első alkalommal telefonáltam valamelyik 139-660-as adásba. Viszont tudom, hogy először 1959 elején nyertem egy könyvet a televí-

zió Varázsszem című gyermekadásában, ahová még levélben kellett beküldeni a megfejtést.

BOTRÁNY A KETTES STÚDIÓBAN

Strasser Tibor sokszor és sokféleképpen került kapcsolatba a tömegkommunikációval. Nemcsak ő találta meg elsőnek a talányosan eldugott rádiós kocsit, de kipróbálta a másik oldalt is. 1959-től ifjú és lelkes tagja volt a Vajek Róbert által vezetett riporterörsnek. Szerepelt a Varázsszem fiatal gárdájában a televízióban, és később ismét felbukkant a képernyőn: ekkor már mint végzett jogász osztogatta jó tanácsait, és mutatott rá a joghézagokra és buktatókra. Az ő nyilvános szösszeneteinek köszönhetően sokan, hogy az OTP visszamenőleg kamatos kamatot fizetett a gépkocsi-befizetésekre, és hogy eltörölték az útlevelekérő lap költségeit.

- A riporterörsben Koncz Zsuzsával, Sztányival, Dévényivel dolgoztam együtt. Pályaválasztási műsorban foglalkozásokat mutattunk be. 1961 áprilisában Rodólfóval szerepeltem a televízióban. Mostanában, ha behívnak a Szabadság térre, és valaki el akarja magyarázni, merre van a kettes stúdió, büszkén válaszolom, hogy én ott már 1959-ben élő adásban voltam. Ugyanitt vettem részt a Tizenkét szék vetélkedőn, 1967-ben, ahonnan kicsit igazságtalanul estem ki a második fordulóban. Igen nagy porf kavart az eset, húsz levél is érkezett a nézőktől. Ezért Vitray visszahívott, hogy legyek jelen a következő adásban, és majd szót ejtenek a dologról. Mikor azonban láttam, hogy nem kerül rám a sor, felálltam és kijöttem. Csakhogy ez nagy robajjal sikerült, mert a székem feldőlt. De őszintén mondom: én a játékokon sosem bosszankod-

tam. Mert ugye valóban vitás kérdés, hogy Lenin páncélautója fegyverek számít-e, vagy rákérdezés-e, hogy Mengyelejev-nél van-e rendszer.

Hogyan lett ezek után a médiasikerek után Strasser Tiborból ismert ügyvéd, az már egy másik történet. De soha nem maradt hűtlen a vetélkedőkhöz. Sem mint filmrendezői szakra jelentkező, sem mint végzett mechanikai műszerész, sem mint pályakezdő jogász.

- Jóformán minden jelentős vetélkedőben játszottam. Én voltam az egyik első játékos a Szilágyi-féle Senki főbbit, harmadszornak, 1972 áprilisában. Játsoztam együtt Vágó Istvánnal, Déri Jánossal, Egri Jánossal... Szinte nem volt játékezető, akivel ne vetélkedtem volna! Az Aki mer, az nyer is a kedvenc adásom volt. Nyer-

tem már pénzt, macskát, zsák krumplit, színházberletet. A könyvtáram egy jelentős része a Könyvről könyvért nyereményjáték utalványaiából állt össze, és büszke vagyok arra, hogy én adtam a Ki nyer ma? című műsor második játékosaként az első rossz választ. De a pótkérdéssel itt is megnyertem a háromszáz forintot. Sokan azt kérdezik, honnan az ilyen nagy fokú műveltségem. Én inkább azt mondanám, tájékozott vagyok, és ha kell, beugranak a dolgok. Például egyszer a Tizenkét székben látható filmről azt kérdezték, kinek a művéből készült, és hogy hívják a főszereplőt. Nem olvastam Gogoltól A köpenyt, nem tudtam, hogy a főszereplőt Akakij Akakijevicsnek hívják, mégis rávágtam. Észembe jutott, hogy Arany János ezt az álnévet használta néhány műve alatt. Többször felmerült, miért nem játszom újra, hiszen mindig szívesen, hallgatok és nézem a vetélkedőket.

Talán én is álnéven?

ISSEKUTZ ERZSÉBET